
KVARTALS- RAPPORT 2

Hvidvasksekretariatet 2023

2. kvartal 2023

Kære samarbejdspartnere

I Hvidvasksekretariatet fejrede vi den 1. juli 2023 vores 30 års fødselsdag. Det gjorde vi blandt andet med et historisk tilbageblik – og det må siges, at der er sket noget siden 1993, hvor vi i alt modtog 137 underretninger fra de pengeinstitutter, realkreditinstitutter, forsikringsselskaber, fondsmæglerselskaber, vekselkontorer og casinoer, der dengang var omfattet af pligten til at underrette.

Ligesom i dag var det også dengang pengeinstitutterne, der sendte flest underretninger, de stod nemlig for 136 af de 137 underretninger.

Underretninger i henhold til hvidvaskloven og kasinoloven

Der er i 1997 modtaget 300 underretninger i henhold til hvidvaskloven og 9 i henhold til kasinoloven.

Det samlede antal pligtmæssige underretninger i perioden 1/7 1993 til 31/12 1997 ser herefter således ud :

	1993	1994	1995	1996	1997	I alt
Pengeinstitutter	136	192	167	216	203	914
Realkreditinstitutter	1	2	0	2	3	8
Forsikringsselsk.	0	0	0	0	0	0
Fondsmæglerselsk.	0	0	0	0	0	0
Vekselkontorer	0	0	4	33	94	131
Kasinoer	-	6	3	3	9	21
I alt	137	200	174	254	309	1074

Her ses et udklip fra *Orienteringskrivelse fra Hvidvasksekretariatet, nr. 6, januar 1998* med statistikken for de første fem år af Hvidvasksekretariatets levetid.

Dengang steg antallet af underretninger ligeledes støt henover årene, men der er alligevel langt op til de godt 90.000 underretninger, som Hvidvasksekretariatet modtager om året her 30 år efter.

Størstedelen af underretningerne dengang handlede om mistænkelige kontanttransaktioner og over-

førsler til eller fra udlandet via vekselkontorer, ligesom der også var et stort fokus på forsøg på svindel, hvor forurettede modtog breve fra personer i udlandet, der tilbød adgang til større pengeløb (de såkaldte "Nigeriabreve"). Her forsøgte politiet via hyppig presseomtale at advare befolkningen mod at svare på brevene og dermed blive svindlet.

Desværre modtager Hvidvasksekretariatet i dag stadig mange underretninger om personer, der er blevet udsat for svindel, blandt andet via vishing, phishing og smishing. Politianmeldelser på området modtages af Nationalt Center for It-Kriminalitet (NCIK), der også hører under National Enhed for

Særlig Kriminalitet (NSK). I denne kvartalsrapport er medtaget flere eksempler på domme, hvor personer er dømt for medvirken i denne slags svindel.

I rapporten for dette kvartal kan du blandt andet læse om, at øget efterspørgsel efter danske kroner i de kriminelle miljøer øger risikoen for hvidvask blandt rejsende. Du kan også læse om Hvidvasksekretariatets deltagelse i Finanstilsynets årlige hvidvaskseminar, hvor vi satte fokus på handelsbaseret hvidvask. NSK har endvidere afholdt European Crime Analysis Conference, som havde fokus på praksisnære tiltag, som kan forbedre indsatsen inden for blandt andet økonomisk kriminalitet og hvidvask. Du kan også læse om Europol, der sætter fokus på kriminalitet i de europæiske havne i en ny rapport.

Denne gang har vi også en del artikler med, hvor du kan blive klogere på nye domme for hvidvask, blandt andet den hidtil største nordjyske sag om hvidvask, hvor der er beslaglagt 2,6 millioner kroner.

Du kan som altid finde links til interessante artikler og rapporter, fx er FATF udkommet med en ny grå liste, Europol har slået til mod en international undergrundsbank, og du kan høre mere om politiets arbejde i to podcasts, hvor politidirektør Lasse Boje fortæller om "Danmarks FBI", og PET fortæller om terrorfinansiering og spionagetruslen mod Danmark.

I rapporten kan du desuden blive klogere på Skatteforvaltningens brug af efterretningsoplysninger fra Hvidvasksekretariatet, ligesom du kan læse om udviklingen i de underretninger, som Hvidvasksekretariatet modtog og videresendte i 2. kvartal 2023. Du kan også blive opdateret på, hvor mange underretninger med mulighed for beslaglæggelse Hvidvasksekretariatet har modtaget.

Underretningerne er en vigtig del af kampen mod hvidvask og terrorfinansiering. Jo mere specifikke underretningerne er, og jo højere kvalitet oplysningerne har, des hurtigere kan underretningerne videregives og behandles, så myndighederne får styrket muligheden for at standse personer og selskaber, der tager del i fx hvidvask.

Vi gør opmærksom på, at rapporten gerne må deles med de underretningspligtige.

Nyd resten af sommeren og rigtig god læselyst!

Med venlig hilsen

Hvidvasksekretariatet

Underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet

I 2. kvartal 2023 modtog Hvidvasksekretariatet 19.215 underretninger, hvoraf underretninger om mulig hvidvask med transaktioner (STR) udgjorde cirka 88 pct. Det er et fald på 4.047 underretninger i forhold til 1. kvartal 2023.

Underretningerne fordeler sig på tre forskellige typer:

- *Suspicious Transaction Report (STR)*: Underretning om mulig hvidvask med transaktioner mellem personer eller selskaber, kontanthævninger eller kontantindsættelse.
- *Suspicious Activity Report (SAR)*: Underretning om mistænkelig aktivitet, adfærd eller hændelse, hvori der ikke indgår transaktioner.
- *Terror Financing Report (TFR)*: Underretning om mulig terrorfinansiering indeholdende mistænkelige transaktioner eksempelvis til og fra høj-risiko-lande.

Kategoriseringen af underretninger foretages af de underretningspligtige ud fra deres umiddelbare vurdering af mistanken. Ved modtagelse i Hvidvasksekretariatet foretages der screeninger på tværs, og selvom kategoriseringen er meget væsentlig for sekretariatets arbejde, er den ikke afgørende for oplysningernes anvendelse til forskellige typer sager.

Fordelingen af underretninger på rapporttyper fremgår nedenfor. Antallet af underretninger om mulig hvidvask med transaktioner er faldet med 3.805 i forhold til 1. kvartal 2023, mens der er rapporteret 220 færre underretninger om mistænkelig aktivitet. Antallet af underretninger, der understøtter PET's operative virke, er faldet med 22.

Tabel 1*: Antal underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet i 2. kvartal 2023

Rapporttype	3. kvartal 2022	4. kvartal 2022	1. kvartal 2023	2. kvartal 2023
Suspicious Transaction Report (STR)	19.098	21.109	20.775	16.970
Suspicious Activity Report (SAR)	1.853	8.151	2.411	2.191
Terror Financing Report (TFR)	53	50	76	54
I alt	21.004	29.310	23.262	19.215

*Tallene i tabellen er dynamiske og kan ændre sig fra kvartal til kvartal. Det skyldes, at der kan ske efterregistreringer for tidligere kvartaler, da den dato Hvidvasksekretariatet modtager underretningen og den dato underretningen registreres i systemet kan divergere.

Som det fremgår af nedenstående tabel, kommer størstedelen af de modtagne underretninger fra pengeinstitutter og dernæst spiludbydere, hvilket er en generel tendens. Faldet i underretninger om mulig hvidvask med transaktioner skyldes et faldende antal underretninger fra særligt banker og dernæst spiludbydere samt realkreditinstitutter. Antallet af underretninger fra særligt revisorer, advokater og forsikringselskaber er til gengæld steget i forhold til 1. kvartal 2023. Underretningerne

fra revisorer handler primært om ulovlige aktionærlån. Den store stigning i antallet af underretninger fra advokater skyldes primært et øget antal underretninger fra et enkelt advokathus. Underretningerne handler blandt andet om fiktive fakturaer, gennemstrømningskonti og tilknytning til hvidvasknetværk. Underretningerne fra forsikringsselskaberne handler blandt andet om uforholdsmæssige store indbetalinger, mistænkelige genkøb og indbetalinger fra usædvanlige konti.

Tabel 2*: Antal modtagne underretninger fordelt efter type underretter i 2. kvartal 2023.

Underretter	3. kvartal 2022	4. kvartal 2022	1. kvartal 2023	2. kvartal 2023
Pengeinstitut	16.943	19.123	19.181	15.357
Spiludbydere	1.866	8.005	1.695	1.494
Revisor	598	455	625	735
Udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester	550	490	602	568
Offentlig myndighed	382	297	376	411
Realkreditinstitut	296	519	427	238
Valutavekslingsvirksomhed	155	139	100	146
Advokat	3	3	17	68
Finansiell leasing	67	64	62	61
Andre	102	153	128	46
Udbydere af virtuelle tegnebøger og veksling mellem virtuelle valutaer og fiatvalutaer	3	22	9	30
Skatterådgivere, eksterne bogholdere mv.	8	23	17	29
Sparevirksomhed	20	6	10	15
Livsforsikringsselskaber og pensionskasser	6	2	6	11
Ejendomsmæglere	2	5	2	5
Service Provider**	2	3	3	1
Fondsmæglerselskab	0	0	0	0
Forsikringsformidlere	1	1	0	0
Investeringsforeninger og fonde	0	0	1	0
Kunsthåndlere og auktionshuse	0	0	1	0

*Tallene i tabellen er dynamiske og kan ændre sig fra kvartal til kvartal. Det skyldes for det første, at der kan ske efterregistreringer for tidligere kvartaler, da den dato Hvidvasksekretariatet modtager underretningen og den dato underretningen registreres i systemet kan divergere. For det andet, at underretningspligtige kan blive rykket til en anden branchekategori, hvis de er registreret under en branche, som de ikke tilhører.

** Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder: selskabsoprettere, professionelle ledelsesmedlemmer, kontorhoteller mv.

Videregivne underretninger fra Hvidvasksekretariatet

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger til en anden myndighed, fx en politikreds, sker det som en efterretning, der kan indeholde oplysninger fra mere end én underretning.

Af tabel 3 nedenfor fremgår det antal underretninger, hvorfra Hvidvasksekretariatet har videregivet oplysninger til de enkelte myndigheder. I 2. kvartal 2023 blev der 10.149 gange sendt oplysninger videre fra 9.282 unikke underretninger til politikredsene, PET, Skatteforvaltningen og andre offentlige myndigheder. De 9.282 unikke underretninger er en stigning på 313 sammenlignet med 1. kvartal 2023.

Cirka 41 pct. af de sager, der er videresendt til politikredsene i 2. kvartal 2023, omhandler mistanke om hvidvask, jf. straffelovens § 290 a. Cirka 17 pct. omhandler mistanke om bedrageri, herunder socialt bedrageri.

Videregivelser til Skatteforvaltningen har i 2. kvartal 2023 især omhandlet mistanke om sort arbejde og udeholdt omsætning.

Der ses en markant stigning i tilfælde, hvor oplysninger fra en underretning er sendt til PET med henblik på understøttelse af PET's operative virke. Stigningen skyldes primært en enkelt videregivelse i forbindelse med en konkret forespørgsel.

Det bemærkes, at videregivelserne ikke nødvendigvis afspejler de underretninger, der er modtaget i samme kvartal, da en underretning ofte bliver videregivet i et andet kvartal, end den er modtaget. Det skyldes, at underretningerne kan vise sig først at være relevante at videresende i forbindelse med en efterforskning eller andre underretninger, der kommer til Hvidvasksekretariatet på et senere tidspunkt.

Det bemærkes herudover, at oplysninger fra samme underretning kan være videregivet til flere myndigheder, fx til en politikreds og til Skatteforvaltningen.

Tabel 3*: Antal gange oplysninger fra en underretning er blevet videregivet til en myndighed i 2. kvartal 2023.

	3. kvartal 2022	4. kvartal 2022	1. kvartal 2023	2. kvartal 2023**
Anden offentlig myndighed	501	407	697	503
PET andre administrative oplysninger	501	87	141	87
PET understøttelse af PET's operative virke	281	250	350	1.039
Politiet (politikredsene og NSK)	3.740	13.089	4.831	4.305
Skatteforvaltningen	7.996	6.864	3.449	4.215

* Tallene i tabellen er dynamiske og kan ændre sig fra kvartal til kvartal. Det skyldes, at der kan ske efterregistreringer for tidligere kvartaler.

**Oplysningerne stammer fra 9.282 unikke underretninger.

Beslaglæggelser

I 2. kvartal 2023 modtog Hvidvasksekretariatet 259 underretninger med mulighed for beslaglæggelse, hvoraf 26 blev sagsbehandlet som fast track-underretninger. Den samlede sum var på 123.409.590 kroner. Fast-track-underretningerne alene stod for 28.876.054 kroner.

Når Hvidvasksekretariatet modtager en fast-track-underretning, hvor der er mulighed for at beslaglægge penge, foretager Hvidvasksekretariatet med udgangspunkt i retsplejelovens § 807 f beslaglæggelse. Der foretages en juridisk vurdering i hvert enkelt tilfælde. En beslaglæggelse efter § 807 f er midlertidig og bortfalder efter en uge. Gennemføres der en beslaglæggelse efter § 807 f, videregives oplysningerne fra underretningen til en politikreds eller NSK, hvor der tages stilling til beslaglæggelse efter retsplejelovens § 802.

Når Hvidvasksekretariatet modtager en underretning, der ikke er omfattet af fast track-ordningen, men hvor der er mulighed for at beslaglægge penge, er det ikke Hvidvasksekretariatet, der foretager den midlertidige beslaglæggelse. Den handling sker i stedet hos den politikreds eller anden enhed i NSK, der får oplysningen om den mulige beslaglæggelse fra Hvidvasksekretariatet. De tre største modtagere af oplysninger opgjort på beløb var i dette kvartal NSK, Københavns Politi og Københavns Vestegns Politi.

Aktuelle hvidvasksager

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger fra en underretning til en politikreds eller NSK, kan oplysningerne anvendes på følgende måder:

- Som grundlag for igangsættelse af en ny efterforskning vedrørende hvidvask eller anden kriminalitet.
- Til at underbygge en igangværende efterforskning og som muligt bevis i en straffesag.
- Som efterretninger, der kan indgå i politiets samlede forståelse af kriminalitetsbilledet eller risici inden for forskellige områder.

De underretninger, der anvendes i efterforskninger, kan resultere i, at der rejses tiltaler, hvis det vurderes, at det samlede bevismateriale kan føre til dom for den forbrydelse, som anklagemyndigheden rejser tiltale for. I nogle tilfælde vil anklagemyndigheden rejse tiltale for førforbrydelsen, fx salg af narkotika eller grov skatte- og momssvindel. I andre tilfælde vil der blive rejst tiltale for hvidvask efter straffelovens § 290 a.

Der er i 2. kvartal 2023 blandt andet foretaget sigtelse eller faldet dom i følgende sager om hvidvask:

- **Dom for organiserede pengetransporter fra Danmark til Sverige**
I april blev en mand ved Københavns Byret idømt 2 år og 8 måneders fængsel for hvidvask af særlig grov beskaffenhed i en sag, hvor flere andre medtiltalte allerede var dømt for organiseret pengetransporter fra Danmark til Sverige af penge, som stammede fra kriminalitet.

- **Mere end 5 millioner kroner fra kriminalitet skiftede hænder under Field's parkeringskælder**

En 48-årig syrisk statsborger er dømt for hvidvask af mere end 5 millioner kroner, idet han i parkeringskælderen under Field's overdrog de mange penge til to andre personer, som efterfølgende forsøgte at smugle dem til Tyrkiet via Kastrup Lufthavn. Manden er idømt 2 år og 3 måneders fængsel, samt udvisning af Danmark med indrejseforbud i seks år.

Du kan læse mere [her](#).

I sidste kvartalsrapport skrev Hvidvasksekretariatet netop om flere sager, hvor personer forsøgte at rejse til Istanbul via Kastrup Lufthavn med kufferter proppet med kontanter. Flere af disse personer, der fungerede som kuréer, er allerede blevet dømt for hvidvask. I sagen om den 48-årige mand vurderes det, at han havde en mere fremtrædende rolle i netværket end de andre dømte.

- **Fængsel for medvirken til hvidvask af over 10 millioner kroner**

En 21-årig mand er idømt mere end to års fængsel for medvirken til hvidvask af over 10 millioner kroner. Manden agerede som stråmand/muldyr ved at lade penge fra kriminalitet gå gennem hans virksomhedskonti. Han havde blandt andet givet sit Nem-ID til de kriminelle bagmænd, som derefter kunne foretage diverse transaktioner, der blev godkendt af den 21-årige.

- **14 års fængsel til narkotikaorganisations pengemand**

En 27-årig mand har tilstået, at han gennem et par år modtog, vekslede og transporterede mere end 53 millioner kroner for en narkotikaorganisation. Pengene stammede fra salg af kokain og hash. Du kan læse mere [her](#).

- **32-årig får to års fængsel for hvidvask af 13 millioner**

En mand fra Østjylland er idømt to års fængsel for at have hvidvasket over 13 millioner kroner gennem sin virksomhed, som blev benyttet som fakturafabrik. Derudover fik mandens virksomhed en bøde på 6,9 millioner kroner og konfiskeret cirka 800.000 kroner fra virksomhedens konti. Du kan læse mere [her](#).

- **22-årig kvinde dømt for at være muldyr**

En 22-årig kvinde er idømt 6 måneders fængsel for at have stillet sine bankkonti og Mobile-Pay til rådighed for personer, der har svindlet ældre mennesker ved at udgive sig for at være fra politiet. Retten fandt, at hun til trods for, at hun var vidende om, at pengene stammede fra kriminelle handlinger, stillede kontiene til rådighed flere gange.

- **19-årig mand dømt for at være muldyr**

En 19-årig mand er idømt fængsel i 30 dage for flere gange at have hjulpet en ukendt mand med at købe varer via sin egen konto. Den ukendte mand overførte herefter penge til den 19-årige, som også fik lov at beholde 500 kroner for tjenesten. Pengene stammede fra svindel.

- **2 års fængsel for at stille konto til rådighed for hvidvask**

En 51-årig mand er idømt 2 års fængsel, hvor 6 måneder er ubetinget, idet retten fandt det bevist, at manden har ladet kriminelle bruge hans virksomhedskonto til hvidvask af mere end otte millioner kroner. Pengene blev sendt gennem mandens konto for at sløre, at de stammede fra strafbare forhold. Manden blev også dømt for forsøg på hvidvask af yderligere 790.000 kroner. Penge som politiet dog nåede at beslaglægge, inden de blev ført videre. Du kan læse mere [her](#).

- **Seks personer anholdt og sigtet i sag om hvidvask af over 500 millioner kroner**
Tre kvinder og tre mænd er blevet anholdt og sigtet i en politiaktion mod hvidvask af særlig grov beskaffenhed. Sigtelserne er rejst på baggrund af en længere efterforskning, der peger på, at udbytte fra kriminalitet er blevet hvidvasket gennem komplekse selskabsstrukturer via de anholdte i Danmark. Det formodes, at de seks personer indgår i et netværk af professionelle aktører inden for international hvidvask. Du kan læse mere [her](#) og [her](#).
- **45-årig idømt 4 år og 6 måneders fængsel i Nordjyllands største hvidvasksag**
Manden blev idømt fængsel for at drive en fakturafabrik gennem tre virksomheder, hvor han hvidvaskede cirka 217 millioner kroner. Desuden blev han frakendt retten til at deltage i ledelsen af et selskab, ligesom han fik konfiskeret lidt over 2,6 millioner kroner. Du kan læse mere om sagen [her](#) og [her](#).

Workshop om digital transformation af Financial Intelligence Units (FIUs) i EU

I maj måned deltog Hvidvasksekretariatet i workshoppen "*FIUs' digital transformation: challenges and future visions*", som blev afholdt af FIU Letland med deltagelse fra 12 FIUs fra EU samt repræsentanter fra udviklerne af EUs FIU platform og udviklerne af GoAML.

På workshoppen blev der udvekslet viden om blandt andet it-strategi, it-infrastruktur og anvendelse af eksterne datakilder til berigelse af analyser af underretninger. Flere af diskussionerne omhandlede anvendelse af det centrale bankkonto-register og hvordan det er med til at styrke den samlede hvidvaskindsats i en række EU-lande. Anvendelse af kunstig intelligens i forhold til hvidvaskbekæmpelse og datakvalitet i underretninger blev også berørt.

Viden og erfaringer fra workshoppen anvendes i Hvidvasksekretariatets arbejde med udviklingen af Hvidvasksekretariatets analyseplatform og de data science-modeller, som hjælper med at finde personer, virksomheder og netværk, der kan blive til måludpegningsoplæg og konkrete efterforskninger.

Øget efterspørgsel efter danske kroner risikerer at gøre rejsende til muldyr

I slutningen af juni udsendte Hvidvasksekretariatet en orienteringsskrivelse til relevante myndigheder og advarede om, at den stigende efterspørgsel efter danske kontanter i de kriminelle miljøer risikerer at gøre rejsende til muldyr ved transport af danske kroner fra udlandet til Danmark. Hvidvasksekretariatet er i besiddelse af oplysninger, der indikerer, at kriminelle aktører groomer eller bestikker unge mennesker til at tage danske kontanter med hjem fra udlandet. Det sker, fordi det er blevet sværere at få danske kontanter hjem til Danmark fra udlandet.

I marts 2023 orienterede Nationalbanken om, at der i flere lande er problemer med at veksle danske kontanter til anden valuta. Årsagen er, at udenlandske vekslebureauer og lignende ikke længere vil tage imod danske kroner. De kan nemlig ikke komme af med de danske kontanter igen, fordi danske banker er blevet mere tilbageholdende med at modtage danske kontanter, der kommer til Danmark fra udenlandske banker. Det fremgår af Nationalbankens orientering, at bankerne i Danmark vurderer, at de ikke kan betrykkes tilstrækkeligt i forhold til deres forpligtelser efter hvidvaskreglerne.

Hvor man tidligere enten har kunnet bruge danske kroner i udlandet eller veksle i banker og vekslebureauer i udlandet, er der nu en ophobning af danske kontanter i udlandet. Det gælder også kontanter, der er udført af kriminelle aktører og netværk. De kontanter søger de kriminelle aktører nu at få til Danmark på anden vis. Et scenarie kunne se således ud:

”Tre unge kvinder er rejst med bus til Bulgarien for at holde ferie på Sunny Beach. Her møder de to danske fyre, som de i løbet af ugen fester sammen med. Sidst på ugen spørger de to fyre, om ikke de tre unge kvinder vil gøre dem en tjeneste og tage nogle kontanter med hjem til Danmark. De unge mænd forklarer, at de selv ikke kan sætte pengene ind i Bulgarien, fordi de ikke kan få en konto, og at de først kommer til Danmark om to måneder. De fortæller også, at det ikke er ulovligt at tage kontanterne med, da man godt må have kontanter op til 75.000 kroner med over grænsen og ellers blot skal deklarere dem. Når de står af bussen i København skal de bare give kontanterne til Torben, som står ved busstoppestedet. Det drejer som om 150.000 kroner i alt, og de kan beholde 5.000 kroner som tak for hjælpen.”

Hvidvasksekretariatet gør opmærksom på, at sådanne aktiviteter er ulovlige – også selvom man godt må have 75.000 kroner med over grænsen. Uanset om pengene er deklareret eller ej, kan kontanterne stamme fra økonomisk kriminalitet. Der kan være tale om penge, som stammer fra flere forskellige kilder som fx handel med narkotika eller penge som er opnået gennem bedrageri. En person eller virksomhed, som uberettiget modtager eller skaffer sig selv eller andre del i økonomiske midler, der er opnået ved en lovovertrædelse, tager del i hvidvask og kan blive straffet for det. Hvidvask er ulovligt, og ved at modtage og transportere penge for andre, kan man medvirke til økonomisk kriminalitet.

Orienteringsskrivelsen blev fulgt op i medierne og af en oplysningskampagne til de unge via politiets onlinepatrulje.

Hvidvasksekretariatet opfordrer underretningspligtige til at være opmærksomme på indikationer på hvidvask via muldrysaktivitet ved misbrug af unge rejsende, der tager danske kontanter med hjem fra udlandet. Det kan fx være unge mennesker – eller borgere i øvrigt – der har ekstraordinært mange danske kroner med hjem fra udlandet, eller unge mennesker, der indsætter ekstraordinært mange kontanter på deres bankkonto efter en rejse i udlandet eller kommer ned for at veksle et stort beløb i kroner om til euro efter de er kommet hjem fra en udlandsrejse.

Du kan læse mere om det ved at klikke [her](#), hvor Jørgen Andersen, Chef for Hvidvasksekretariatet, fortæller om modus.

Hvidvasksekretariatet satte fokus på handelsbaseret hvidvask på Finanstilsynets årlige hvidvaskseminar

Finanstilsynets årlige hvidvaskseminar havde risikovurdering af kunder som tema. På seminaret var der mange spændende oplæg, som omhandlede forskellige branchers måde at foretage risikovurderinger af deres kunder på.

Eksempelvis fortalte Nordeas danske Country AML Responsible, Anita Nedergaard, om Nordeas måde at udarbejde risikovurderinger af deres kunder på, både ved opstart af kundeforholdet og løbende via transaktionsmonitorering. Derudover fortalte hun om, hvordan Nordea er begyndt at udarbejde risikoanalyser af deres kundedatabase for at finde bestemte kundetyper. Blandt andet havde banken identificeret kunder, hvor der var klare indikationer på menneskehandel. Ved at kigge nærmere på disse kunder kunne de finde en række forskellige parametre og indikatorer, som de via en model kunne køre gennem deres kundedatabase og derved finde frem til flere kunder med samme mønster. Ved at kigge nærmere på disse kunder, fandt Nordea frem til en række personer som de enten mistænkte var ofre for menneskehandel eller bagmænd for dette. Herefter kunne de underrette Hvidvasksekretariatet.

Der var også spændende oplæg fra værterne i Finanstilsynet, Spillebranchen, Jyske Finans og Inspicio ApS.

Hvidvasksekretariatet deltog også som oplægsholder og havde fokus på handelsbaseret hvidvask og virksomheder, der importerer og eksporterer varer samt tredjepartsbetalinger. Oplægget blev rigtig godt modtaget, og der var mange interessante spørgsmål fra både tilhørerne i salen og de, der deltog online.

Oplæggene kan ses på Finanstilsynets [hjemmeside](#).

Europol sætter fokus på havnene i Europa

I marts 2023 udgav Europol en rapport om kriminelle netværk i EU's havne. Rapporten fremhæver de forskellige typer kriminalitet, der finder sted i havnene, herunder narkotikahandel, menneskehandel, ulovlig indvandring og smugling af varer. Havnene udgør kritisk infrastruktur i EU og er attraktive mål for kriminelle aktører, der kan skjule deres værdier i den store mængde varer, der årligt passerer (cirka 90 millioner containere) og den relativt lave fysiske kontrol (2-10 pct).

Hertil kommer, at der er mange forskellige mennesker på og omkring havnene, som de kriminelle aktører kan misbruge til deres kriminelle aktiviteter. Europol ser nærmere på sårbarhederne i havnene og nævner de åbne strukturer, tilgængelighed, den store volumen af varer, automatisering,

havnenes kobling med det øvrige transportnet og det store antal virksomheder og personer, der er i og omkring havnene

Rapporten præsenterer en række eksempler på konkrete sager og beskriver de metoder, som kriminelle netværk bruger til at infiltrere havne og skjule deres aktiviteter. Disse metoder inkluderer bestikkelse og korrupsion. Korrupsion og bestikkelse er ofte en forudsætning for, at kriminalitet i havnene kan finde sted. Det kan være korrupsion af forskellige led i logistikprocessen, fx havnearbejdere, personale i shippingvirksomheder, fragtagenter, sikkerhedsselskaber, kranførere, medarbejdere med adgang til it med videre (Europol 2023: 5). I den forbindelse advarer Europol om, at det kan være meget vanskeligt at træde ud af disse forhold igen.

“When compromised personnel want to step out of a corruption network or, more rarely, criminals need to force unwilling individuals to service them, criminal networks turn to intimidation, blackmail and violence” (Europol 2023: 21)

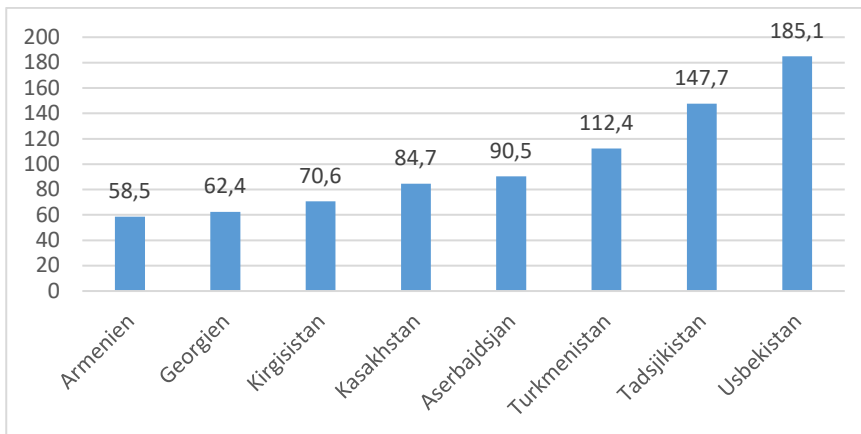
Du kan læse hele Europols rapport [her](#).

Stigende handel med Sydkaukasus og Centralasien, men Hvidvasksekretariatet modtager kun få underretninger om mistænkelige forhold

I april 2022 var Toldstyrelsen ude med en advarsel om, at restriktioner mod Rusland og Belarus kunne omgås via handel med andre lande. Toldstyrelsen bemærkede dengang, at virksomheder skal være særligt opmærksomme ved handel med Armenien, Kasakhstan og Kirgisistan (læs hele Toldstyrelsens meddelelse [her](#)).

Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at den danske eksport til post-sovjet-lande i Sydkaukasus og Centralasien er steget markant fra 2021 til 2022, hvor Rusland invaderede Ukraine den 24. februar 2022. Ifølge Danmarks Statistik er den danske eksport til lande som Armenien, Georgien, Kirgisistan, Kasakhstan, Aserbajdsjan, Turkmenistan, Tadsjikistan og Usbekistan steget med mellem 58,5 og 185,1 pct.

Diagram 1. Eksport til udvalgte lande. Stigning i procent fra 2021 til 2022.

Kilde: [Danmarks Statistik](#). Tallene er trukket den 31. marts 2023.

Hvidvasksekretariatet vurderer, at det kan være vanskeligt for de underretningspligtige at afgøre, om en mistænkelig aktivitet handler om sanktionsomgåelse eller om hvidvask, fx hvidvask af penge gennem det internationale handelssystem. Derfor har Hvidvasksekretariatet gennemgået underretninger, der indeholder en erhvervskonto og en transaktion på over 10.000 kroner til eller fra post-sovjet-lande i Sydkaukasus og Centralasien i 2021 og 2022, og identificeret under 20 underretninger. Antallet af underretninger om mistænkelige aktiviteter, der kunne handle om hvidvask i forbindelse med handel i disse lande, er begrænset.

I forlængelse af Toldstyrelsens meddelelse vil Hvidvasksekretariatet opfordre alle underretningspligtige til at være opmærksomme på mistænkelige transaktioner eller aktiviteter i forbindelse med handel med disse lande.

Hvidvasksekretariatet modtager som udgangspunkt alene underretninger, der vedrører:

- 1) Transaktioner eller henvendelser, der konkret giver mistanke om hvidvask.
- 2) Transaktioner eller henvendelser, der konkret giver mistanke om, at der kan være forbindelse til finansiering af terror. Der vil altid foreligge en sådan mistanke, såfremt en transaktion eller henvendelse involverer en person, organisation eller enhed, der er opført på EU's terrorlister.
- 3) Transaktioner, der giver anledning til mistanke om finansiering af masseødelæggelsesvåben i henhold til sanktionerne mod Iran og Nordkorea.

Sanktionsområdet involverer en lang række myndigheder i Danmark, der hver især har et ansvarsområde. For et få et overblik over de myndigheder, der er ansvarlige i relation til de forskellige sanktioner og restriktioner henvises til overblikket på Udenrigsministeriets hjemmeside (få overblikket [her](#)).

Du kan finde mere generel information om sanktionerne på [Erhvervsstyrelsens](#) og [Udenrigsministeriets](#) hjemmesider.

NSK afholdt European Crime Analysis Conference

NSK afholdt i maj og juni en to-dages konference med 350 deltagere fra 24 forskellige lande, som Hvidvasksekretariatet også deltog i.

Konferencen havde fokus på praksisnære tiltag, som kan forbedre indsatsen på kriminalitetsområder fra drab til økonomisk kriminalitet og hvidvask. Internationale forskere som Spencer Chainey, Jerry Ratcliffe, Peter Neyroud og Martin Bouchard præsenterede deres forskning og forskellige teoretiske metoder til at forbedre indsatsen, som fx intelligence-led policing og problem-oriented-policing. Disse metoder understøtter et mere systematisk og fokuseret arbejde med konkrete kriminalitetsproblemer. Et grundlæggende budskab var også, at metoderne ikke kan stå alene, men skal understøttes af en evidensbaseret tilgang, hvor politiets indsats evalueres.

Professor Tom Kirchmaier, som forsker i økonomisk kriminalitet og hvidvask på Copenhagen Business School, præsenterede sin forskning om blandt andet lækkede Suspicious Activity Reports (SAR) fra USA, og viste pengestrømme mellem de underrettede lande. Kirchmaier og hans forskningshold er ved at etablere et forskningssamarbejde om økonomisk kriminalitet og hvidvask med NSK. Konferencen var støttet af TrygFonden.

Hvis du vil høre mere om lignende emner, så kan du lytte til Jerry Ratcliffes podcast "Reducing crime", som du finder [her](#).

Hvidvaskseminar på Færøerne

I april var Hvidvasksekretariatet på besøg på Færøerne sammen med kollegerne fra Center for Økonomisk Kriminalitet Øst i NSK, Skattestyrelsen, Skatteministeriets departement og Spillemyndigheden samt Skattestyrelsen i Grønland. TAKS, Skattestyrelsen på Færøerne, havde inviteret til hvidvaskseminar, hvor der også deltog repræsentanter fra finansministeriet og politiet på Færøerne.

På såvel seminaret som på bilaterale møder blev der drøftet trusler, sårbarheder og samarbejde i forhold til de risici, der er peget på i forlængelse af udgivelsen af den nationale risikovurdering af hvidvask 2022. Det gælder blandt andet Færøernes stigende eksponering over for udlandet og misbrug af legale virksomhedsstrukturer på Færøerne til hvidvask af midler, der stammer fra kriminalitet i udlandet. Hvidvasksekretariatet havde også møde med de fire banker på Færøerne, hvor vi drøftede fund og risici i forlængelse af risikovurderingen. Det var nogle udbytterige dage med konstruktive drøftelser om trusler og sårbarheder samt input til yderligere samarbejde om konkrete temaer fx internationalisering og handelsbaseret hvidvask, den risikobaserede indsats samt feedback på underretninger.

Skatteforvaltningens brug af oplysninger fra Hvidvasksekretariatet i 1. kvartal 2023

Hvidvasksekretariatet sender løbende efterretningsoplysninger til Skatteforvaltningen ved mistanke om skatte- og momsunddragelse mv. En efterretningsoplysning kan indeholde oplysninger fra flere underretninger. Dette ses eksempelvis, når flere underretninger omhandler den samme person-gruppe eller samme formodede svigshandlinger. I det omfang underretningerne ved deres visitering i Hvidvasksekretariatet har givet anledning til at iværksætte en politimæssig efterforskning, sendes disse direkte til de relevante politikredse og/eller NSK.

I 1. kvartal 2023 modtog Skattestyrelsen, som er SPOC (Single Point of Contact) i Skatteforvaltningen, 1.559 efterretningsoplysninger fra Hvidvasksekretariatet og 17 direkte fra politikredsene. Det er cirka 900 underretninger færre end i 4. kvartal 2022. Antallet af efterretningsoplysninger fra Hvidvasksekretariatet til Skatteforvaltningen er steget betydeligt i forhold til samme periode i 2022, hvor Skatteforvaltningen modtog 861 efterretningsoplysninger.

I 1. kvartal 2023 har Skattestyrelsen behandlet i alt 227 efterretningsoplysninger, hvoraf 204 er blevet nyttiggjort i sagsbehandlingen med resultat, og 23 er nyttiggjort uden resultat. En efterretningsoplysning, der er nyttiggjort uden resultat, er et udtryk for, at der er foretaget en kontrol på baggrund af den modtagne efterretningsoplysning, hvor kontrollen ikke har givet anledning til skatte- eller afgiftsmæssige ændringer.

Af de 204 efterretningsoplysninger, der er blevet nyttiggjort med resultat, har Skattestyrelsens behandling af efterretningsoplysningerne i 1. kvartal 2023 resulteret i et nettoprovenu på godt 194 millioner kroner. Der er ud af de 204 efterretningsoplysninger oversendt 182 kontrolsager til Skattestyrelsens straffesagsenheder til vurdering af, om sagen har en sådan karakter, at der også er begået en strafbar overtrædelse af skatte- og/eller afgiftslovgivningen.

Skattestyrelsen har igangsat et initiativ, som målrettet skal afsøge mulighederne for at øge nyttiggørelsesgraden. Processen skal afdække, om der er uudnyttede anvendelsesområder internt i Skattestyrelsen på tværs af enheder og afdelinger. Fokus er på at identificere områder, hvor efterretningsoplysninger fremadrettet potentielt kan indgå i myndighedsudøvelsen.

Efterretningsoplysningerne udgør et vigtigt bidrag i forhold til Skattestyrelsens muligheder for at målrette og effektivisere kontrolindsatsen på området, og oplysningerne bidrager til at synliggøre opdagelsesrisikoen i forbindelse med skatteøkonomisk kriminalitet.

Hver måned afholder Center for Hvidvask i Skattestyrelsen møde med Hvidvasksekretariatet, hvor antallet af oversendte efterretningsoplysninger afstemmes med henblik på at sikre, at alle efterretningsoplysninger, som sendes, også når frem til Skattestyrelsen. Derudover oplyser Hvidvasksekretariatet om deres forventninger til det fremtidige antal oversendelser. Trends og indhold drøftes også løbende. På baggrund af disse drøftelser foretages der blandt andet også løbende justeringer i kriterierne for udsøgning af underretninger til Skattestyrelsen for at sikre, at styrelsen modtager det, som er relevant for styrelsens kontrolindsats.

Nyttige rapporter og andet

- **Ny grå liste fra FATF**
I juni måned opdaterede FATF de såkaldte sorte og grå lister, og Kroatien er ny på den grå liste. Du kan læse mere om listerne [her](#).
- **Europol slog til mod international undergrundsbank**
Politiet har slået til mod en international narkogruppering, der anslås at have hvidvasket for 180 millioner euro og købt ejendomme i EU og Marokko. Pengene er tjent på salg af kokain og netværket bestod af kriminelle fra Marokko, Spanien og Belgien, der blandt andet distribuerede værdierne gennem investeringer i kryptovaluta og sendte kontanter gennem en undergrundsbank. Europol vurderer, at det primære hvidvaskmodus har været investeringer i luksusejendomsprojekter i EU og i Marokko. Du kan læse mere om sagen [her](#).
- **Skattestyrelsen: Svig i 9 ud af 10 kontroller om kædesvig**
I perioden fra 2015 til 2022 har Skattestyrelsen fordoblet antallet af kontroller mod kædesvig, og styrelsen identificerede svig i ni ud af ti tilfælde. Det har ført til skatte- og momsopkrævninger for i alt 6,3 milliarder kroner. Du kan læse Skattestyrelsens rapport [her](#).
- **Mere end 1.000 års fængsel er der idømt på baggrund af beskeder fra krypterede chats**
Politiets adgang til data fra EncroChat og Sky ECC har gjort det muligt at idømme mere end 100 kriminelle lange fængselsstraffe for blandt andet narkokriminalitet og drab. Samlet er der idømt mere end 1.000 års fængsel. Du kan læse hele historien [her](#).
- **Europol har anholdt 33 personer for handelsbaseret hvidvask**
I maj måned arresterede Europol 33 personer mistænkt for hvidvask gennem et internationalt netværk af virksomheder oprettet i blandt andet Tyrkiet, USA og Kina. De er mistænkt for at udnytte strukturerne til at udbyde hvidvask som en service til kriminelle narkogrupperinger. Du kan læse mere om sagen [her](#).
- **Podcast om Danmarks FBI**
I Berlingskes podcast *Pilestrædet* kan du lytte til et interview med Politidirektør Lasse Boje, hvor han fortæller om NSK, Danmarks svar på FBI. Lyt med [her](#).
- **Podcasten "Tjenesten og truslerne" med PET**
Politiets Efterretningstjeneste (PET) har lanceret deres egen podcastkanal, hvor PET-ansatte fortæller om blandt andet trusler mod det danske samfund. Her finder du fx afsnit om terrortruslen, om spionagetruslen og om misinformation. Lyt med [her](#).

Hvis du i øvrigt vil vide mere om PET's arbejde, så har TV2 netop udgivet serien "Efterretningstjenesten", hvor du kan få et indblik i, hvordan PET forsøger at stoppe terrorangreb i Danmark. Du finder den på [TV2Play](#).

Spørgsmål?

Har du spørgsmål eller kommentarer til kvartalsrapporten, er du velkommen til at kontakte os via vores mail, som er fiu@politi.dk. Du er også altid velkommen til at læse mere om hvidvask på www.hvidvask.dk. Her finder du også andre rapporter, fx årsrapporter, kvartalsrapporter og tema-rapporter fra Hvidvasksekretariatet. Materialet får du også adgang til, hvis du er oprettet via GoAML.